

/documents/TUR_EU_INTEGRATED_ENVIRONMENTAL_APPROXIMATION_STRATEGY.pdf

4. EEB calls on Turkey to sign Aarhus Convention [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.env-net.org/eeb-calls-on-turkey-to-sign-aarhus-convention/http://www.env-net.org/eeb-calls-on-turkey-to-sign-aarhus-convention/>

5. Additional tools The Aarhus Convention [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://ec.europa.eu/environment/aarhus/>

6. Оргуська Конвенція [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.epl.org.ua/ecology/orhuska-konventsia>

7. Офіційна веб-сторінка Мінприроди/Мінекоресурсу [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.epl.org.ua/law/spravy/>

8. МБО «Екологія-Право-Людина»Річний звіт 2013Львів [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://epl.org.ua>

9. Access to Information on the Environment (AIE) [Електронний ресурс] // Режим доступу: [/www.dublincity.ie/main-menu-your-council-your-rights-information/access-information-environment-aie&prev=search](http://www.dublincity.ie/main-menu-your-council-your-rights-information/access-information-environment-aie&prev=search)

УДК 340.12:111.32 (043.2)

Радзівіл О.А., к.ю.н., доцент,

Гаврилюк В.Ю., студентка,

Навчально-науковий юридичний інститут,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ЗАКОНИ СОЦІАЛЬНОЇ І КУЛЬТУРНОЇ ДИНАМІКИ ЯК ОСНОВА ЮРИДИЧНИХ НАУК

Юридичні науки, головне призначення яких полягає в забезпеченні правопорядку в суспільстві, переважно, виходять з ідеї про те, що найкращі умови для підтримки публічного порядку в тому чи іншому суспільстві, є дотримання в цьому суспільстві справедливості – як в міжособистісних відносинах, так і у відносинах між особою і владою. Як зазначає Г. Берман, кожна з п'яти революцій, що потрясли Західно-християнську цивілізацію (папська, лютеранська, кальвіністська, буржуазна, соціалістична), починалася тоді, коли більшість суспільства схилилося до переконання, що закон не забезпечує справедливість [1, с. 35]. Як зазначено в преамбулі Загальної декларації прав людини: «...беручи до уваги, що зневага й нехтування правами людини призвели до варварських актів, які обурюють совість людства, і що створення такого світу, в якому люди будуть мати свободу слова і переконань і будуть вільні від страху і нужди, проголошено як високе прагнення людей; і беручи до уваги необхідність охорони прав людини силою закону з метою гарантування того, щоб особа не була змушена вдаватися як до останнього засобу до повстання проти тиранії і гноблення.» [2].

Але, діючи як «соціальна інженерія», право повинно орієнтуватися на соціальні закони. Саме знання законів розвитку і внутрішньої динаміки суспільства в різних його станах – повинно бути основою для адекватної законотворчості і діяльності системи правосуддя. Вперше закони соціальної і культурної динаміки системно виклав П. Сорокін, який розглядав суспільства як соціокультурні системи, де культура виступає їхнім головним системоутворюючим чинником і в її найширшому тлумаченні включає: систему цінностей, систему знань, систему регулювання суспільних відносин і мистецтво [3, с. 33].

Суспільства, як складні соціокультурні системи в постійній динаміці, не можуть адекватно досліджуватися і, відповідно, регулюватися через виявлення лише причинно-наслідкових зв'язків. П. Сорокін пропонує так «логіко-змістовний» метод дослідження соціальних систем в їх динаміці: він передбачає водночас досліджувати і співставляти безліч різномасштабних взаємоузгоджених характеристик, що охоплюють всі рівні організації суспільства, підігнані один до одного тривалим їх співіснуванням [3, с. 44-45]. Така комплексна характеристика може визначатися поняттями «емерджентність», «стиль», «тип культурного самовідтворення», «тип культури». Важливо, що під час значних історичних перебудов суспільства всі ці характеристики змінюються цілком скоординовано і взаємоузгоджено [3, с. 49-52]: тож не можна, наприклад, бажати для себе «європейського стилю життя», залишаючись тираном в родині і корупціонером на роботі – всі зміни повинні відбуватися скоординовано і взаємоузгоджено.

Отже основою для правової науки має бути глибоке знання феноменів культури в цілому – в їх історичній динаміці – як втілення змін у мотивах і напрямках матеріальної й духовно-інтелектуальної активності окремих членів суспільства, що об'єднуються в певні типи мислення, поведінки тощо. Важливо при цьому розуміти різномасштабність історичних процесів, що, зокрема, має наслідком той вже загальновизнаний факт, що сучасне людство переживає наслідки завершення багатьох різномасштабних переходів [4, с. 17].

П. Сорокін характеризує історію як соціальну і культурну динаміку, тобто як чергування різномасштабних флуктуацій (коливань), з яких, на макрорівні, виділяється «тип культури» комплексна характеристика інституцій і духовно-інтелектуальної активності суспільства, домінування якого (впродовж кількох століть), змінюється наступним, однопорядковим йому, альтернативним типом. Кожен «тип культури», в свою чергу, охоплює притаманний йому набір «типів ментальності», які являють собою комплект мотивацій і узагальнену колективну свідомість окремих категорій індивідуумів [3, с. 56]. З певним застереженням, можна констатувати, що в перехідні періоди зміна «типів ментальності» на мікрорівні є водночас причиною й наслідком зміни «типу культури», що

встановлюється в цей самий час на макрорівні, тобто, що ці рівні взаємопов'язані в режимі зворотного зв'язку. З цього випливає важливий висновок, досі не усвідомлений належним чином у практичній соціології: за істотних соціальних зрушень усі складові суспільства і його культури як системотворчого чинника повинні бути враховані соціологами і які, разом з істориками, психологами та іншими науковцями повинні давати обґрунтовані рекомендації для юристів з метою підвищення адекватності законодавства і системи правосуддя.

Література

1. Берман Г. Дж. Западная традиция права: эпоха формирования / пер. с англ. – М.: Изд-во МГУ: Издательская группа ИНФРА*М-НОРМА, 1998. – 624 с.
2. Загальна декларація прав людини [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015
3. Сорокин П.А. Социальная и культурная динамика. – М.: Астрель, 2006. – 1176 с.
4. Радзівілл О.А. Систематизація законів історичної динаміки для цілей стратегічного управління і правової політики //Юридична наука. Вип. 1. – Київ, 2016 – С. 17-28.

УДК 340.15:342.5 (043.2)

Радзівілл О.А., к.ю.н., доцент,
Оленюк А.А., студентка,
Навчально-науковий юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

РОЗУМІННЯ БАГАТОВИМІРНОСТІ ІСТОРІЇ ЛЮДСТВА ЯК УМОВА ПІДВИЩЕННЯ АДЕКВАТНОСТІ МІЖНАРОДНОГО ПРАВОПОРЯДКУ

Сучасне міжнародне право, як і інші правові системи (регіональні національні, релігійні), потерпає від низки кризових явищ. Кризовий стан, в якому опинилося міжнародне співтовариство після більш ніж півстоліття відносного миру, потребує від гуманітарних знань комплексної світоглядної основи, на якій філософія права могла здійснювати пошук адекватних засобів гармонізації природних прав людини з публічними порядками місцевого, національного, регіонального та глобального рівнів. ЮНЕСКО в своїй декларації проголосило єдність людства і людський геном визначила як його спільну спадщину [1]. Для глибокого усвідомлення цього факту з метою солідаризації людство повинно усвідомити своє існування від появи на Землі до сьогодення, для чого важливо узагальнити всі відомі моделі соціальної організації для